

պէս հոս, երբեմն ալ «փոքր թուական» ինչպէս 1288ին լեւոն Գ.ին ճենովացոց տուած հրովարտական լատիներէն օրինակին մէջ կը տեսնուի «Parvus millesimus» փոքր թուական եւ կամ ժամանակագրութիւն Հռոմայեցոց, այսինքն Յունաց: Այսպէս է նաեւ լեւոն Ե.ի Սիկիլիացոց տուած ուրիշ մէկ հրովարտական մէջ:

Ս. Ս.

Կ Ե Ն Ս Ա Գ Ր Ա Կ Ա Ն

ԲԺԻԹԿ ԳՈՎՏ. ՍՏԵՓԱՆ ՓԱՅՍ ԱՍԼԱՆԵԱՆ

(Հարսնականութիւն)

Դոկտ. Ստեփան Ասլանեանի անունն անմիջապէս կը լսուի ամէն կողմ, եւ ազգային շրջանակի մէջ ալ կը սկսի մեծ գովեստներով բերնէ բերան տարածուիլ: Կարեւոր անձնաւորութիւն մը կը նկատուի նա շուտով, եւ ահա կը հրաւիրուի Ազգային վարժարաններու տարեկան Հարցաքննութեանց, ինչ որ մեծ պատիւ մը, մեծ շնորհ մը կը համարուէր դեռ քմահաճ ամիրաներու տգիտափառ ակումբներուն մէջ, որոնց խաւար ու յետադէմ արարքներուն դէմ արդէն սկսած էր պայքարիլ Դոկտ. Սերվիլէն, գրելով իր «Բարոյական Սկզբունք» ընտիր տետրակը¹, զօրավեգ ունենալով իրեն մեծանուն Յակոբ Կրճիկեան, որ ինչպէս գիտնք, Ազգ. Սահմանագրութիւն մը յօրինելու գաղափարին յղացողն եղած է 1854—1856², Սերվիլէնի, Ռուսինեանի, Պալեանի եւ Օտեանի հետ, եւ այն թուականէն առաջ ալ, 1847ի Հոգեւոր եւ Գերագոյն ժողովներու հաստատութեան կայսերական բարձր արտօնութիւնը ձեռք բերած է³:

Ստեփան Ասլանեան իւր բժիշկ ընդունուած տարին կը հրաւիրուի ներկայ գտնուիլ Իւսկիւտարի Ս. Կարապետ Եկեղեցւոյ դպրոցին տարեկան Հարցաքննութեանց, մասնաւոր տպուած հրաւիրագրով՝ որ խաչատուր Պարտիզպանի ձեռագիր ստորագրութիւնը կը կրէր, եւ զոր Դոկտ. Ասլանեան այն տարիէն ի վեր իբրեւ

թանկագին ինչ պահած ըլլալով, 1896ին զայն ինձ տուաւ. հետեւեալն է այն.

Հ Ր Ա Ի Է Ր

Առ Արժանայարգ Ստեփան Աղա Ասլանեան

Ի հանդէս հարցաքննութեան Ուսանողաց դպրոցի սրբոյն Յովհաննու Կարապետի յիւսիստար յաւուր չորեքշաբթի Սեպտեմբեր 8 յերրորդ ժամու:

(1847)

Տնօրէն դպրոցիս

Խ. ՊԱՐՏԻԶՊԱՆ

Իւսկիւտարի համալսարան ճեմարանն էր սա, որ քանի մը տարի փակ մնալէ յետոյ՝ վերաբացուած¹, իւր միամեայ կրթական վիճակին համարը կ'ուզէր տալ Ազգին:

Սիրով կ'ընդունի Ասլանեան իրեն եղած հրաւերը, եւ հակառակ իւր բազմազբաղ վիճակին, կը շտապէ երթալ ճեմարան, որուն փակման համար 1841էն ի վեր խորապէս տխրած, սկսած էր եւ մեծ ուրախութիւն մ'ունենալ անոր վերաբացումին համար, որ 1846 Հոկտեմբեր 1ին տեղի կ'ունենար Մատթէոս Պատրիարքի ջանքով եւ շնորհիւ ազգային ուսումնականներու:

Ստ. Ասլանեան ինչպէս ինքը կը պատմէր, շատ գոհ կը մնայ ճեմարանի տարեկան հարցաքննութիւններէն, զորս արդիւնք կը համարէր եռանդուն աշխատութեան ծանօթ գիտնական խաչատուր Պարտիզպանի, որ՝ Տէրոյեցի տեղ Տնօրէն կարգուելով, քիչ ատենուան մէջ վարժարանի ուսումնական մակարդակն յոյժ նախանձելի վիճակի մը հասուցած էր:

Ասլանեան՝ սոյն զգալի յառաջագիմութեան հանդէպ, ալ աւելի սիրով կը կապուի ճեմարանին, եւ կը խոստանայ չզլանալ եւ իւր աջակցութիւնը, զոր դժբախտաբար չի կրնար իրագործել, զի հուսկ ապա կը թողու Կ. Պոլսը կայսերական բարձրագոյն հրամանաւ, եւ արդէն ճեմարանն ալ երկար կեանք չ'ունենար²:

1847 Սեպտեմբերին է որ Դոկտ. Ստեփան Ասլանեան իւր աւարտակից ընկերներով, եւ առաջնորդութեամբ Կ. Պոլսոյ բժշկական վարժարանի դասատուներէն Դոկտ. Սիւրբերի,³ կը մեկնի Կ. Պոլսէն դէպ ի Աւստրիոյ մայրաքաղաքը, հոն նոր քննութիւններ անցընելու եւ տեղւոյն բժշկական Համալսարանէն ալ վկայա-

¹ Ցպուած է նախ 1844ին՝ ի Կ. Պոլսոյ, յետոյ 1846ին եւ դարձեալ 1851ին:

² «Մեղրու» Հանդէս կիսամեայ, թիւ 8, 1856 Գեղտ. 31, էջ 173—175 եւ «Մասիս», եւ «Ժամանակ», Կ. Պոլսոյ Հոկտ. ամսոյ 1865:

³ «Հայաստան», Կ. Պոլսոյ թիւ 15, 5 Հոկտ. 1846 եւ «Պատմ. Աւետիս Պէրպէրեան», էջ 309:

¹ «Հայաստան», Կ. Պոլսոյ թիւ 15, 5 Հոկտ. 1846 եւ «Պատմ. Աւետիս Պէրպէրեան», էջ 309:

² «Պատմ. Ս. Փրկչեան Ազգ. Հիւանդանոցին», Բ. քէշեանի էջ 75—76:

³ «Հայաստան», Բ. տարի, թիւ 62, 30 Օգոստոս 1847:

կան առնելու, ինչպէս հրամայած էր Սուլթան Մէճիտ կայսրը:

Տխուր եւ մտահոգ կը մեկնի Ստ. Ասլանեան և Պոլսէն. տխուր՝ հեռանալով ազգային շրջանակէն, ուր ինքն ալ կ'ուզէր մնալ, եւ մասնակից ըլլալ այն կարեւոր գործառնութեանց, զորս տակաւ կը սկսէին Սերվիլէն, Կրճիկեան, Աշաթն, Օտեան եւ ուրիշներ. մտահոգ՝ մտածելով թէ պիտի կարենա՞ր յաջողիլ նաեւ Վիեննայի մէջ, պարապը չհանելու համար այն գովեստները, այն ծափերը՝ զորս խլած էր Սուլթանի ներկայութեանը, եւ իրագործելու համար այն յոյսերը՝ զորս իւր արենակից ազգայիններն ունէին իր վրայ: Սակայն յաջողութիւնը գրկաբաց կը սպասէր իրեն հոն ալ, յաջողութիւն՝ որ ոչ միայն Ստեփան Ասլանեանի անունը բարձրացնելով բարձրացուց, այլ եւ Հայ Ազգին ալ եղաւ պատմական փառք մը եւ անմոռաց պարծանք:

Վիեննա հասնելով Ս. Ասլանեան երկու երեք ամիս կը հետեւի բժշկական Համալսարանի դասերուն եւ կը շրջի այլեւայլ հիւանդանոցներ, ու ընկերներուն հետ կը պատրաստուի նոր քննութիւններու, որոնց առաջինը կու տայ 1848 յունուար 5ին: Այս առաջին քննութիւնը շատ մեծ յաջողութեամբ կը պսակուի, ասոր մանրամասն պատմութիւնը կը թողուք որ պատմէն այդ քննութեան ակնատես փակաները, Վիեննական Միթթարեան Միաբանութեան Հայրերը, որոնք իրենց «Ներուպա»¹ անուն լրագրին մէջ՝ այն ատեն կը գրէին հետեւեալը.

«Օսմանեան տէրութիւնն ասկից քանի մ'ամիս յառաջ նոյն դպրոցին մէջ՝ ուսումնին լայնացած ու վարդապետութեան (doctorat) փայտական (diplome) առած երիտասարդներէն չորս հոգի, այսինքն Արիֆ էֆէնտի, Ասլանեան Պ. Ստեփանը, Եանուվիլեան Պ. Գրիգորը ու Արիֆով Պ. Նիկողայոսը (որոնցմէ առաջինը ինչպէս յայտնի է օսմանցի է, երկրորդն ու երրորդը հայազգի. ու չորրորդը՝ յոյն) ընտրեց, ու նոյն դպրոցին առաջին գասառու Պ. Սփիցէրին հետ այս մայրաքաղաքը իրկեց: Տէրութեան նպատակն աս էր որ, իմանալ թէ արդեօք իր դպրոցին բժիշկ ընդունած մարդիկը՝ Եւրոպայի աս հռչակաւոր համալսարանն ալ կ'ընդունին թէ չէ: — Աս չորս երիտասարդները Վիեննա հասնելէն մէկ երկու օր վերջը՝ բարձրագոյն դրան դեռ պանը բարձրագոյնը Շէքիպ էֆէնտիին ձեռքովը Աստորիայի տէրութեան առաջին պաշտօնեան՝ բարձրագոյն Մեդեառնիկ իշխանին ներկայացան: Բարձրագոյն իշխանը զիրենք սիրով եւ պատուով ընդունեցաւ ու իրենց վարձանիին հարկաւոր եղած հրամանները տալէն վերջը, աս նշանաւոր խօսքը գրուցեց «Գացե՛ք, ըսաւ, աշխատեցե՛ք ձեր միջնորդութեամբ Եւրոպա՝ Տաճկաստանին, Տաճկաստանն ալ իրեն ուսմանց մէջ ըրած յառաջադիմութիւնը պիտի ծաննայ»: Նոյն օրէն մինչեւ հիմա երկու ամիսի չափ իշխեալ երիտասարդները բժշկականութեան առաջին

խիստ քննութեան վերաբերեալ ուսումնըները համալսարանին մէջ միօրինակ քաղաքածք ընելէն ու աղէկ պատրաստուելէն ետեւ, ամառս 5ին քննութիւնն ինն ըրին: Քննութեան առաջի օրը թէ քննիչներուն եւ թէ քննուելիքներուն կողմանէ հրաւիրեալ էին բարձրագոյն Շէքիպ էֆէնտին, Յովսէփեան Տեմալանին վերակացուն Պ. Պիշոֆ, բարձրագոյն Մեդեառնիկ իշխանին բժշկապետը Պ. Էէկէր. եւ բժշկական կարողութեան (faculté) անդամներէն երեւելիները: Երկրորդ օրը աս անձինքը, եւ միանգամայն բարձրագոյն Մեդեառնիկ իշխանին կողմէ եկած պաշտօնատար մը, եւ համալսարանին բժշկականութեան գասառուներուն գունդը, քննութեան զարգարուն սրահին մէջ եկան ժողովեցան: Քննուելու երիտասարդները Օսմանեան տէրութեան փառքն աւելցնելու եւ իրենց առատաձեռն ու բարեբար Սուլթանին պարծանք ըլլալու գերեցիկ նախանձաւորութեամբ յեցուած զովիկի համարձակութեամբ մը քննութեան սրահը մտան, ու ետեւէ ետեւ ամէն մէկը մէկ ժամ մէկ քառորդ քննուեցան. նախ Արիֆ էֆէնտին, երկրորդ Պ. Ասլանեանը, երրորդ Պ. Արիֆով ու չորրորդ Պ. Եանուվիլեանը, քննող գասառուները ասոնք էին. Պ. Հիրզը, Պ. Չերմաք, Պ. Գէօլդենի, բժշկական կարողութեան տասնապետն (doyen) ու գահէրէցը: Իսկ աս առաջին քննութեան նիւթերն էին անդամահատութիւն (anatomie), բարեգիտութիւն կամ մարդակազմութիւն (physiologie) ու խտաբանութիւն (pathologie): Քննութիւնն ան աստիճան խիստ ու անաչառ եղաւ որ եթէ քննուողները՝ բժշկականութիւնը կատարեալ աղէկ սորված չըլլային, անկարելի էր որ կարող ըլլային դիմանալ: Ի վերայ այս ամենայնի այսպէս քաջ հանդիսացան որ թէ քննիչները եւ թէ հանդիսականները գրեթէ ամէն մէկ պատասխան տուած ատենին Ազնիւ (bravo!) կը կանչէին, ու իւրաքանչիւր քննուողը լմնցուցած ատեն՝ զանազան խօսքերով կատարեալ գոհ ըլլալին կ'իմացնէին:

Չորս արեւելեան, գլուխին ֆէս, մէջքերին թուր, Վիեննայի գերմանական համալսարանին մէջ, իրենց մայրենի լեզուաւ խօսելու պէս քաջ գաղղիներէն խօսելով՝ բժշկականութեան մէջ քննութիւն կ'ընէն. աս ամէն պարագաները՝ հանդէսը այնպէս սիրուն ըրին, որ ներկայ գտնուող 200ի չափ հանդիսականները ամբողջ հինգ ժամ (կէսօրէն վերջը ժամը 3էն մինչեւ 8) տեղերէն չարժեքով սիրով մտիկ կ'ընէին: — Ամէնքը քննուելէն վերջը՝ բժշկական կարողութեան տասնապետն ոտք ելաւ ու բոլոր հանդիսականներուն կողմանէ քննուողներուն վրայ ունեցած գոհութիւնը յայտնուեց համար աս խօսքս ըսաւ. «Վիեննայի բժշկական կարողութիւնը ձեր քննութեան վրայ մեծապէս գոհ եղաւ, ու ամենքնիկ ալ շատ քաջ կը ծաննայ: Ամէնքս ալ ձեր եւ կոստանդնուպոլիս ձեզի ընկեր եղող բժիշկներուն արդիւնքն իմացանք: Առաջին քննութիւննիկ շատ աղէկ յաջողեցաւ. տարակոյս չունիմ որ երկրորդ ալ պիտ'որ յաջողի»: Ասոր վրայ բարձրագոյն Շէքիպ էֆէնտին, Օսմանեան տէրութեան կողմանէ Վիեննայի բժշկական կարողութեան շնորհակալ ըլլալէն վերջը՝ բարձրագոյն Մեդեառնիկ իշխանին կողմանէ եկող պաշտօնատարն ալ այսպէս խօսեցաւ. «Թէպէտ ես Բժիշկ չեմ, ըսաւ, բայց քննուողներուն անվէհեր ու ճոխ պատասխան տալը, ու քննիչներուն դէմքն ու խօսքերը զիս կը համոզեն որ այս երիտասարդ Պարոնները իրենց զործքը աղէկ կատարեցին. ատանկ ալ պիտ'որ ըսեմ, ըսաւ Բարձրագոյն իշխանին: Ասկից վերջը քննուողներն ալ իրենց շնորհակալութիւնն ըրին, ու հանդէսը կատարուեցաւ:

Ասով բոլոր Եւրոպա տեսաւ Օսմանեան տէրութեան ու մեծափառ Սուլթանին ուսմանց վրայ ունեցած մեծ փութոյն պտուղը: Աս հանդէսը մեծափառ Սուլթան Սկտ - Իւլ Մէճիտին վարուցը մէջ գեղեցիկ թերթ մը պիտի կայացուցանէ, նոյնպէս մեր ազգային պատմութեան մէջն ալ երեւելի դէպք մը պիտի համարուի:

¹ «Ներուպա», Թի. 3, 1848:

¹ «Ներուպա», Թի. 3, 1848:

Քանի մը ամիս յետոյ, նոյն տարւան Յու-
նիսին վերջին քննութիւն մի եւս կ'անցընեն մեծ
յաջողութեամբ, որու մասին դարձեալ «Եւրո-
պա» լրագրին մէջ կը կարդանք հետեւեալը.

27/15 Յունիս 1848:

Լրագրորէրուս աս տարւան երրորդ թուին մէջ՝
Ղալաթա Սարայիի գլխաւոր բժշկութիւն սորվող չորս
երիտասարդներուն հոս դալը, ու առաջին անգամ քաղ-
քիս համալսարանին մէջ պարծանք քննութիւն ընելը
պատմեցինք: Աս անգամ վերջին քննութիւններն ու վի-
ճարանութիւններն նոյնպէս պատուով ընելէն վերջը
բժշկութեան վարդապետութեան աստիճանն ընդունել-
նին կը ծանուցանենք: — Բուն քննութիւնը ամսոյս
7ին կատարուեցաւ. բայց աս անգամ Վիեննայի քա-
ղաքային վիճակին համար, ու բարձրագոյն Դէքիպ
Իֆէնտիին հոս չգտնուելուն պատճառաւ՝ առաջին
անգամուս պէս հանդիսութեամբ չեղաւ: Քննիչ հինգ
դասաւանդներն ղառ՝ ներկայ եղող անձինքներն էին,
բժշկական կարողութեան գահերէցն ու գահերէցին փո-
խանորդը, եւ նոյն կարողութեան տասնապետը: Քննու-
թեան նիւթերն էին անատոմիական անգամահատու-
թիւն (anatomie pathologique), ներքին անատոմիա-
թիւն (pathologie interne), դեղաբանութիւն (phar-
macologie), տարրալուծութիւն (chimie). ակնաբու-
ժութիւն (ophthalmoïatrie): Ամէն մէկ աս նիւթերուն
դասատուն իւրաքանչիւր քննուողը քառորդ մը քննե-
լէն վերջը՝ գահերէցը, գահերէցին փոխանորդը, ու կա-
րողութեան տասնապետը, զատ զատ իւրաքանչիւր
քննուողին մէյ մէկ քառորդ բժշկականութեան վրայ
քննութիւն ըրին. այսպէս որ ամէն մարդ երկու ժամ
քննուեցաւ: Քննուելուն կարգն ու քաջութեան աս-
տիճանն աս է:

Արիֆ Իֆէնտիին առտուան ժամը 8էն մինչեւ
10 քննուեցաւ, ու քաջ (bien) ելաւ:

Պ. Ստեփ. Ասլանեան ժամը 10էն մինչեւ 12
քննուեցաւ, ու ամենաքաջ (très-bien) ելաւ:

Պ. Նիկ. Աբրիլֆ կէս օրէն ետքը ժամը 3էն
մինչեւ 5 քննուեցաւ, ու ամենաքաջ ելաւ:

Պ. Գրիգ. Խանովիչեան ժամը 5էն մինչեւ 7
քննուեցաւ ու քաջ ելաւ:

Քննութիւնը լմնալէն վերջը բոլոր քննիչները
ամէն մէկ քննուողին վրայ իրենց շատ գոհ ըլլալը ցու-
ցուցին:

Թեպէտ աս կերպով աս չորս բժիշկները ըրած
երկու քննութիւններովս իրենց ուսմանցը տեղեակ
ըլլալին բժշկական կարողութեան դասատուներուն ու
գլխաւորներուն առջեւը յայտնի ցուցուցին. բայց հա-
մալսարանէն վարդապետութեան աստիճանն ընդունելու
համար պէտք էր որ նոյն կարողութեան բոլոր անդամ-
ներուն ալ ցուցընեն: Աս ալ կատարեցին ամսոյս 15ին
համալսարանին քննութեան սրահին մէջ, բոլոր բժշկա-
կանութեան գծուարին նիւթերուն վրայ հրապարակաւ
վիճարանութիւն ընելով: Ամէն մէկը վիճարանութիւնը
չկրած՝ մէյ մէկ ճառ խօսելով Վիեննա գալուն պատ-
ճառը, ու զանազան պարագաները զրոյցելէն ետեւ՝
բժշկական կարողութեան եւ դասատուներուն շնորհա-
կալութիւններն յայտնեցին. անկէ ետքը համալսարանին
անդամներէն երեք հոգւոյ հետ կէս կէս ժամ վիճեցին,
յաղթող հանդիսացան, եւ այս անգամ ամէնքն ալ
հաւասարապէս ամենաքաջ ճանչցուեցան: Վիճարանու-
թիւնը լմնալէն ետեւ՝ կարողութեան տասնապետը ա-
մէնուն կողմանէ յայտնեց որ իրենց գիտութեան վրայ
չափէ դուրս գոհ է, ու զիրենք վարդապետութեան
աստիճանն ընդունելու արժանի կը համարի:

Քանի մը օր վերջը ամսոյս 20ին, աս վարդապե-
տութեան աստիճանը տրուելուն հանդէսն ալ կատա-
րուեցաւ: Այսօրէն յառաջ ժամը 10ին նոյն քննու-
թեան սրահին մէջ ժողովուեցան համալսարանին գահե-
րէցին փոխանորդը բուն գահերէցը ստիպողական պատ-
ճառ մը համար չէր կրցեր գալ), չորս կարողութեանց
(աստուածաբանութեան, իրաւանց, բժշկականութեան

ու փիլիսոփայութեան) տասնապետները, ուրիշ քանի մը
երեւելի բժիշկներ եւ քանի մը բարեկամներ: Ամէնքը
նստելէն ետեւ՝ չորս բժիշկներէն մէկը ամենուն կողմանէ
խնդրեց, որ որովհետեւ զիրենք վարդապետութեան աս-
տիճանի արժանի տեսն, հաճին նաեւ աս աստիճանը
իրենց շնորհելու: Ըսոր վրայ համալսարանին կողմանէ
մէկը վարդապետութեան գաւազանը ձեռքը առած՝ ի-
րենց մօտեցաւ, ու երգման ձեւ մը կարդաց, որուն մէջ
իրենց պաշտօնը աղէկ ու հաւատարմութեամբ կատա-
րել կը խոստանային: Ընթերցումը լմնալէն եւ իրենք
խոստումն ու երդումը ընելէն վերջը Պ. Խնտիկէն
համալսարանին կողմանէ զիրենք բժշկականութեան վար-
դապետ անուանեց: Իր խօսքին մէջը իրենց փոյթն ու
գիտութիւնը գովելէն վերջը յորդորեց որ ինչպէս մին-
չեւ հիմայ իրենց քննութեամբն ու վիճարանութեամբը
իրենց ձեռք բռնող բարձր ինքնակալին, իրենց ազգին ու
հայրենեացը եւ իրենց անձանցը պարծանք եղան. այսպէս
ալ անկէ վերջը պարտքերնին աղէկ ու հաւատարմու-
թեամբ կատարելով ու գիտութիւններն ինքնին համար շնոր-
հակալ եղաւ: Հանդիսութիւնը լմնաց բժշկական
կարողութեան տասնապետը ճառ մը խօսելով, որուն
մէջ շատ անգամ իրենց գիտութիւնը, կարողութիւնը
գովեց, միանգամայն մեծամեծ գովութիւններ տուաւ
մեծափառ Սուլթանին իրենց կրթութեան ու գիտու-
թեան այսպէս փոյթ տանելուն համար, եւ զիրենք յոր-
դորեց որ պարտքերնին աղէկ կատարեն: Ասկէ ետքը
համալսարանին արձանագրին (քիւթիւկին) մէջ ամէն
մէկերնին իրենց ստորագրութիւններն դրին, եւ երկու
օրէն ետեւ վկայականին (diplome) առին:

Եւ այսպէս ուրեմն Ս. Ասլանեան իր ընկեր-
ներով մեծապէս յաջողած, կը վկայուէր Doktor
բժշկական համալսարանէն Վիեննայի:

Գոկտ. Ասլանեան Վիեննա անցուցած
օրերուն մէջ իւր արուեստին հետամուտ լի-
նելով հանդերձ, կը յաճախէ միշտ Միխիթա-
րեանց Միաբանութեան վանքը, ուր շատ լաւ
ասպնջականութիւն մը կը վայելէ այն ատենի
Աբբաճայր Արիստակէս Արքեպս. Ազարեանէ,
նշանաւոր անձէն, որ գոկտ. Ասլանեան մեծա-
պէս կը գնահատէ, եւ կը պահանջէ որ վան-
քին այցելուաց տետրին մէջ գրէ նա իր անունը:
Եւ Ստ. Ասլանեան կարճանագրէ հոն հետեւ-
եալ լուռ տողերը.

Ստեփան Ասլանեան ի Կ. Պոլսոյ

1847 Հոկտ. 18/30:

զոր կարդացի ես 1899ին, երբ առիթ կ'ունե-
նայի այցելել այդ վանքին, եւ նոյն այն տետրին
մէջ, Ստ. Ասլանեանէ կէս դար վերջը, ես ալ
պատիւ կ'ունենայի գրել իմ ստորագրութիւնս:

(Հարուստիէն):

ՎՐԷՍ

